

RPW/58616/2018 P
Data: 2018-10-15

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI

Warszawa, dnia 10 października 2018 r.

I.dz. Ia-5398/2018

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2018 -10- 15
ZPL.	NR

Pan Przemysław Kazimirski
p.o. Dyrektora
Zespołu Krajowego Mechanizmu
Prewencji

Szanowny Panie Dyrektore,

W odpowiedzi na Pana pismo

dotyczące *Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji*, zawierającego między innymi zalecenia dla Komendanta Głównego Policji w zakresie *godnego traktowania osób zatrzymanych, proporcjonalnego stosowania środków przymusu bezpośredniego, zachęcania funkcjonariuszy do przeciwdziałania niewłaściwemu traktowaniu osób zatrzymanych oraz raportowania właściwymi kanałami takich przypadków*, poniżej przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Na wstępie wskazać należy, że Policja jest formacją, której funkcjonariusze działając zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, z uwagi na charakter wykonywanych zadań, niejednokrotnie wkraczają w podstawowe prawa i wolności obywatelskie. Realizacja tych zadań bez wątplenia wymaga znajomości i należytego rozumienia przez funkcjonariuszy Policji obowiązujących norm prawnych oraz stałego procesu doskonalenia zawodowego.

Odnosząc się do aspektu niewłaściwych zachowań w stosunku do zatrzymanych oraz proporcjonalnego stosowania środków przymusu bezpośredniego należy wskazać, że w myśl art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, z późn. zm.), policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Z przepisem tym korespondują regulacje § 26 ust. 2 zarządzenia nr 768 Komendanta Głównego Policji w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową

oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 119, z późn. zm.), zgodnie z którymi prowadzący odprawę sprawdza znajomość przez policjantów zasad użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Tożsame obowiązki prowadzącego odprawę do służby obchodowej znajdują się w § 23 pkt 2 zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie *metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych* (Dz. Urz. KGP z 2016 r. poz. 26, z późn. zm.).

W kontekście powyższego warto przypomnieć § 4 zarządzenia nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie *zasad etyki zawodowej policjanta*, zgodnie z którym policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, w szczególności respektowania prawa każdego człowieka do życia. Cytowany przepis stanowi także o zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Nadzór nad przestrzeganiem przez policjantów zasad etyki zawodowej stanowi jedną z kluczowych powinności przełożonych wszystkich szczebli organizacyjnych Policji. Wydane przez Komendanta Głównego Policji w dniu 26 września 2018 r. polecenia przypominają o obowiązku omawiania tych zasad w trakcie odpraw służbowych oraz uwzględniania ich w zajęciach lokalnego doskonalenia zawodowego.

Kolejnym obszarem działań Policji wspierających realizację zaleceń Krajowego Mechanizmu Prewencji jest aktywność szkoleniowa, obejmująca m.in. zajęcia z zakresu *„Praw człowieka w zarządzaniu Policją oraz Przeciwdziałania stosowaniu tortur w Policji*. Do szkół Policji przekazano wskazówki edukacyjne dla nauczycieli policyjnych pn. *Służyć i chronić*, zawierające informacje na temat metodyki nauczania o prawach człowieka i etyce zawodowej. Aktualnie realizowana jest kolejna edycja *Głównych kierunków działalności edukacyjno - informacyjnej w zakresie ochrony praw i wolności człowieka oraz strategii równych szans w Policji na lata 2016- 2018*, w których ujęte są zadania z zakresu zapobiegania tortur oraz innych form niehumanitarnego lub poniżającego traktowania.

Istotną rolę odgrywa również *kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących zadania związane z pełnieniem służby w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz policyjnych izbach dziecka*. Jego program obejmuje zagadnienia związane m.in. z ochroną praw osób pozbawionych wolności, przebywających w policyjnych miejscach prawnej izolacji.

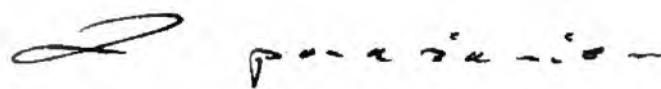
Ponadto wdrożono szereg filmów i materiałów instruktażowych. Prezentują one m.in. podstawowe czynności służbowe związane z legitymowaniem osób, dokonywaniem kontroli

osobistej, użyciem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, realizacją zadań dotyczących doprowadzania i konwojowania osób. Materiały te udostępniono w ramach policyjnych zasobów informatycznych, w celu ich bieżącego wykorzystywania, w szczególności podczas odpraw do służby i szkoleń.

Odnosząc się do przekazanych przez Pana zaleceń warto również podkreślić istotę funkcjonowanie w Policji centralnie koordynowanej sieci policyjnych pełnomocników ds. ochrony praw człowieka, tj. osób odpowiedzialnych za działania prewencyjne związane z ryzykiem nieprofesjonalnych zachowań policjantów, w tym także w odniesieniu do osób doprowadzanych, zatrzymanych oraz osadzonych. Pełnomocnicy działają w strukturach każdej jednostki terenowej Policji szczebla wojewódzkiego. Możliwość skutecznego realizowania zadań przez pełnomocników zapewnia między innymi bezpośredni dostęp do danych zbieranych w ramach systemu przekazywania informacji skargowych i pozaskargowych do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Rozwiązanie to uregulowano Decyzją nr 95 Ministra Spraw Wewnętrznych *w sprawie wprowadzenia do stosowania w Policji i Straży Granicznej „Wytycznych w zakresie zasad i trybu przekazywania informacji skargowych i pozaskargowych przez Policję oraz Straż Graniczną do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych”*. Mechanizm ten stwarza możliwość efektywnego wykorzystywania narzędzi zawartych w art. 14 pkt 2 i art. 15 ust. 1 ustawy *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* i reagowania w przypadkach podejrzenia naruszenia praw lub wolności obywatelskich.

Niezależenie od działań prewencyjnych – w przypadkach pojawienia się wątpliwości co do prawidłowości postępowania policjantów, bądź podejrzeń przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Policji, podejmowane są odpowiednie czynności przez pion kontroli Policji, a w razie takiej konieczności także przez rzeczników dyscyplinarnych, Biuro Spraw Wewnętrznych Policji oraz jednostki prokuratury.

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że wskazane w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji rekomendacje dotyczące godnego traktowania przez policjantów osób zatrzymanych są przedmiotem wieloaspektowych działań Policji realizowanych na bieżąco. Przedsięwzięcia te mają charakter systemowy, długofalowy i stały.

KOMENDANT GŁÓWNY POLICJI
= upoważnienia
PIERWSZY ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
Andrzej Szymczyk

Policjini
Pełnomocnicy
ds. Ochrony
Praw Człowieka

RPW/63385/2018 P
Data:2018-11-06

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka

ZESPÓŁ DS. OCHRONY PRAW CZŁOWIEKA GABINET KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

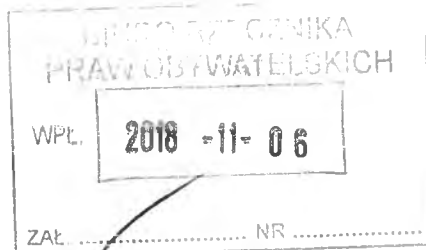
ul. Puławska 148/150, 02-514 Warszawa; tel. (22) 60 122 58; kom. 785 202 225; fax (22) 60 131 36; e-mail:krzysztof.laszkiwicz@policja.gov.pl

SŁUŻBA - PROFESJONALIZM - SZACUNEK

L.dz. Gpc-.....

496/492/18

Warszawa, 5 listopada 2018 r.

Pan

Przemysław Kazimirski

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Dyrektor Zespołu Krajowy Mechanizm

Prewencji

Janowski Tomasz Dyrektor

W związku z pismem KMP.570.21.2018.MZ z 26 października br. w sprawie raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Rykach bardzo proszę Pana Dyrektora o potraktowanie pisma skierowanego przez Komendanta Głównego Policji do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w dniu 10 października br. (L.dz. Ia- 5398/2019), jako wyczerpanie pkt. III rekomendacji.

Łaszkiwicz Krzysztof
mł. insp. Krzysztof Łaszkiwicz

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Lublinie

Lublin, dnia ⁰⁴..... grudnia 2018 roku

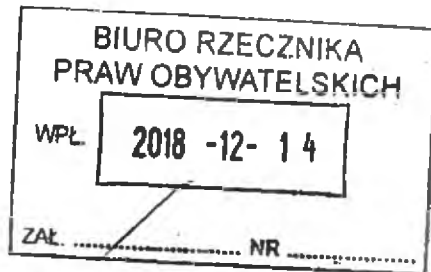
RPW/74523/2018 P
Data: 2018-12-14

HK-1546 | 2018

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

DYREKTOR ZESPOŁU
KRAJOWEGO MECHANIZMU PREWENCJI

Pan Przemysław Kazimirski

W nawiązaniu do otrzymanego raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w **Rykach**, poniżej odnoszę się do otrzymanych zaleceń, odrębnie do każdego z nich.

1. Rozważenie możliwości poddawania badaniom lekarskim wszystkich zatrzymanych przed ich umieszczeniem w PdOZ.

Przypadki, w których osobę zatrzymaną poddaje się badaniom lekarskim określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 roku w sprawie *badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję*.

Tak więc, jeżeli stan zdrowia osoby zatrzymanej przez Policję wymaga konsultacji lekarskiej, bezwzględnie poddawana jest badaniom. Korzystamy z pomocy lekarzy różnych specjalności, w zależności od potrzeb (ginekolog, psychiatra, kardiolog). W przypadkach, gdy osoba zatrzymana posiada widoczne obrażenia ciała, także poddana zostaje badaniu lekarskiemu, co wynika z obowiązujących przepisów.

Dodam również, że w chwili, gdy zachodzi potrzeba przyjmowania przez daną osobę leków w czasie pobytu w PdOZ, a nie posiada ona środków finansowych na ich zakup, receptę realizuje Policja.

W lutym 2018 roku skierowałem pismo do wszystkich jednostek Policji garnizonu lubelskiego odnośnie każdorazowego poddawania badaniom lekarskim osób będących pod wpływem alkoholu i doprowadzanych do PdOZ w celu wytrzeźwienia.

Zwróciłem również uwagę, iż w szerokim katalogu substancji szkodliwych występuje denaturat, a także inne środki wytwarzane na bazie alkoholu skażonego, czyli „trucizny” i każda osoba będąca pod ich wpływem narażona jest na dotkliwe dolegliwości, włącznie z zagrożeniem utraty życia. Zobligowałem zatem policjantów, że po uzyskaniu informacji, że osoba zatrzymana może znajdować się pod wpływem takiej substancji, bezwzględnie należy skonsultować ją z lekarzem, celem uzyskania opinii o braku przeciwwskazań do przebywania w policyjnym miejscu prawnej izolacji.

2. Zaprzestanie rozbierania osób zatrzymanych i dokonywanie sprawdzenia w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

W sierpniu br. zwróciłem uwagę policjantów na korzystanie przez osoby przyjmowane do PdOZ z własnej odzieży, bielizny i obuwia, z wyłączeniem sytuacji, w których należy wydać odzież zastępczą.

Niemniej jednak dokonanie sprawdzenia osoby przyjmowanej do pomieszczenia jest konieczne ze względu chociażby na bezpieczeństwo tych osób. Posłużę się paroma przykładami dotyczącymi przedmiotów ukrywanych przez osoby zatrzymane, np. w **odbycie** - opakowany nożyk wymienny do cięcia papieru, telefon komórkowy, zapalniczka, szklana rurka z suszem roślinnym, substancje psychotropowe zamknięte w woreczku strunowym. Przedmioty ukryte w **pochwie** to np. tabletki psychotropowe, ostrze maszynki jednorazowej, metalowe szpilki, składany nożyk. Przedmioty ukryte w **miejscach intymnych** to np. folia aluminiowa z zawartością białych kryształków ukryta wewnątrz rozcięcia bielizny, klucz ukryty przez kobietę w bieliźnie od strony waginy, nożyk ukryty przez kobietę w podpasce, żyletka ukryta w staniku.

Przedstawione powyżej przykłady jednoznacznie wskazują na konieczność dokładnego sprawdzenia osoby przed przyjęciem jej do PdOZ, również z wykonaniem „przysiadu”, do którego przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji odnieśli się w raporcie.

Ważne jest jednak, aby osobie sprawdzanej zawsze zapewnić warunki szanujące jej intymność i godność ludzką. Kwestia ta pozostaje w nieustannym zainteresowaniu ze strony kadry kierowniczej garnizonu lubelskiego.

Zapewniam, że w przypadku ujawnienia jakichkolwiek nieprawidłowości w tym zakresie, będę wyciągał konsekwencje dyscyplinarne wobec winnych tych zaniedbań.

3. **Wyposażenie kabiny prysznicowej w uchwyt i siedzisko przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.**
4. **Zainstalowanie przycisków przywoławczych przy łózkach osób zatrzymanych i doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.**
5. **Zakup pętli indukcyjnej dla osób korzystających z aparatów słuchowych, a także wykupienie dostępu do usług tłumacza Polskiego Języka Migowego.**
6. **Wyposażenie pomieszczenia służącego za przebieralnię dla osób zatrzymanych, w którym przeprowadza się również kontrole osobiste, w ławkę lub krzesło przeznaczone dla osób zatrzymanych o ograniczonej sprawności ruchowej.**

Z uwagi na ograniczone limity środków finansowych i kończący się budżet w roku bieżącym, działania zmierzające do realizacji zaleceń zawartych w pkt. 3 – 6 podjęte zostaną w roku 2019.

7. **Włączenie do tematyki szkoleń dla funkcjonariuszy zagadnień związanych z komunikacją interpersonalną, przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu, stosowaniem środków przymusu bezpośredniego oraz systematyczne promowanie i odświeżanie wiedzy w zakresie ochrony praw człowieka i zapobiegania torturom, nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu oraz karaniu.**

Szkolenia uwzględniające powyższą tematykę prowadzone będą przy wsparciu Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji w Lublinie ds. Ochrony Praw Człowieka oraz psychologa z Sekcji Psychologów Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

Ponadto policjanci pełniący służbę w policyjnych miejscach prawnej izolacji sukcesywnie kierowani będą na szkolenie specjalistyczne organizowane na szczeblu centralnym w zakresie pełnienia służby w PdOZ oraz policyjnych izbach dziecka, którego program również obejmuje wskazaną tematykę.

8. **Udzielenie informacji, czy sprawa zatrzymanego mężczyzny omówiona została z funkcjonariuszami pełniącymi służbę w KPP w Rykach.**

Komendant Powiatowy Policji w Rykach zrealizował powyższe zalecenie.

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Lublinie
Insp. Radzki Bachór

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Lublinie

Lublin, dnia 10. lutego 2019 roku

RPW/12671/2019 P
Data: 2019-02-28

L.dz. WK-1546/2/2018

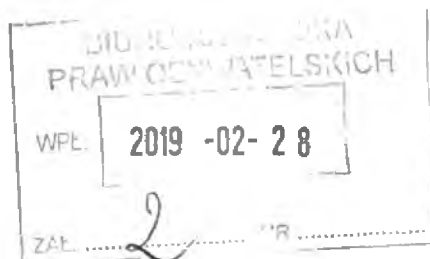
BIURO

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

DYREKTOR ZESPOŁU

Krajowego Mechanizm Prewencji

Pan Przemysław Kazimirski

Odpowiadając na pismo l.dz. KMP. 570.21.2018.MZ. z dnia 11 lutego 2019 roku uprzejmie informuję, iż odpowiedź do zaleceń wskazanych w raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Rykach została przesłana pocztą w dniu 7 grudnia 2018 roku.

Niemniej jednak mając na uwadze powagę przedmiotowej sprawy w załączeniu ponownie przesyłam kopię pisma kierowanego do Pana Dyrektora z dnia 4 grudnia 2018 roku.

Zastępca
Komendanta Wojewódzkiego Policji
w Lublinie
insp. Radek Łąchór

Załącznik – 1.

Pismo Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Lublinie z dnia 4 grudnia 2018 roku – kart - 2